

Kohila valla haridustöötajad ühinesid üleriikliku streigiga

Kohila Gümnaasiumi õpetajad teel Toompeale

Foto: Ulvi Mägi

Üleriiklik õpetajate ja haridustöötajate streik kestis veidi üle nädala, 22.–30. jaanuarini. Kohila valdas võitsid streigist osa meie suur gümnaasium koos Hageri klassidega, samuti Kohila Mõisakool ja pea kõik lasteaiad. Streikimata jätsid Kohila Kunstide Kool, lastehoiud ja noortekeskused, kes lapsi ja kooliõpilasi streigi ajal muu hulgas ka õppetöös toetasid. Lasteaedadest oli kogu streigiperioodil katkematult avatud Sutlema-Aespa lasteaia Linnupesa maja.

Kohila vallas on haridus üks kõige prioriteetsemad valdkondi. Haridustöötajatele maksame valla eelarvest riigi poolt eraldatud töötasudele juurde ca kolmandiku. Ka lasteade õpetajate töötasud on meie vallas seotud riikliku õpetaja töötasu alammääraga, seega mõjutab riigi tasandil kokkulepitud palgakokkulepe ka meie alushariduse õpetajaid. Vallavalitsuses olime streigi suhtes toetavad ning arvestasime haridusvaldkonna töötajate sooviga olla solidaarsed ametikaaslastega mujal valdades. Toetasime ka meie koolimajade ja lasteade töökorraldust streigi ajal. Kokkuleppel allasutuste juhtidega me kollektiivse töötüli lahendamise seadusest lähtuvalt streigis osalenud õpetajatele streigipäevade eest töötasu ei maksnud.

Kohila vallavanem Allar Haljasorg: "Kohila vald on haridusoskuse, mille tõenduseks on haridusvaldkonna rahastamise prioriteetsus. Vabariigi valitsuse ja avaliku meedia sõnumid on olnud sageli eksitavad ja vahel lausa pahatahtlikud. Retoorika on olnud, et kohalikud omavalitsused ei suuna riigi poolt eraldatud rahalisi vahendeid õpetajate töötasudeks, vaid kasutatakse millegiks muuks. Tegelikult Kohila vald lisab igale riigi poolt eraldatud eurole täiendavalt 33 senti õpetajate töötasu palgafondi. Kooii personalikulud kokku on neli miljonit eurot, milles igale riigi poolt eraldatud eurole lisab kohalik omavalitsus 64 senti. Lasteade ja -hoidude personalikulud kokku 3 miljonit eurot, millest riik rahastab vaid 124 000 eurot. Haridusreform on vajalik. Tark rahakassutus hariduses on lähituleviku suur väljakutse."

Peame koolide ja lasteade pidaja vaatest õigeks haridusvaldkonna kitsaskohtadele tähelepanu juhtimist. Võtame streigist kaasa õppetunni minna ja vaadata selge ja konkreetse vajadusega "kivi alla" ehk võtta koos meie haridusjuhtidega ette senisest veelgi põhjalikum analüüs õpetajate töö- ja palgakorralduse osas. Protsess, millega me oma vallas edasi liigume, sai streigiga hoogu juurde ka üle-riiklikul tasandil.

Kalle Uusmaa
haridusnõunik

Kohila haridusasutuste juhid toimunud streigist

MARKO KALJUVEER

Kohila Gümnaasiumi direktor:

Üleriigiline õpetajate streik oli igal juhul õpetlik ja vajalik, sest valupunktid, mis meie õpetajaskonda vaevavad, tuli lihtsalt tähelepanu pöörata.

See oli pikalt vindunud probleem ja ühiskonnale ammu teada kitsaskohad: õpetajatel on suur töökoormus, millest tekib stress ja pinged; noored inimesed õpetajaks ei õpi, sest kooliõpetaja amet pole populaarne; puudub konkurents, sest õpetajatest on meil puudus; selle töö eest saadav tasu pole motiveeriv; lastevanemate aktiivsus on muutunud kohati liiga agressiivseks, mis tekitab õpetajates asjatuid pingeid.

Ometigi on õpetaja elukutse üks maailma vääriskamaid ja aukartustäratavamaid.

Mida streik meile õpetas?

Kõigepealt oli streik üks suur ühiskonnaõpetuse tund, mida kogu Eesti pingsalt jälgis.

Streik näitas tegelikult ka, et eestlane pole harjunud streikima ja üldiselt ei osata ka streikida. Sõnumid, mis tulid Haridus- ja Teadusministeeriumist, olid vastukäivad ja hoiatavad – koolid peavad olema streigi ajal avatud ja õppetöö toimuma ja seda streigi ajal! Miks siis üldse streikida? Tekkis paras segadus, sest paljud koolid ei teadnud, kuidas käituda, kuidas olla ja tegutseda. Nii Soome kui ka Saksamaa streigivad viimasel ajal päris tihti ja kogu ühiskonna normaalne elu on sel ajal häiritud.

Kohila Gümnaasium võttis vastu otsuse, et läbi streigi tuleb anda selge sõnum – kui soovime, et ka tulevikus jätkuks klassi ette õpetajad, siis tuleb oma vääriskuse ja õiguste eest ka võidelda. Sulgesime kooli ja esimestel päevadel streikisid peaaegu kõik õpetajad. Ei olnud kaksipidi mõtlemist. Tegelikult ei taha keegi streikida, vaid oma tööd teha. Usk on olemas, et streik saatis oma sõnumi, et haridusvaldkonna probleemid tuleb üksipulgi lahti võtta ja tegutseda hakata. Meil puuduvad lihtsad valikud.

Nende üheksa päeva jooksul, mis vapustasid Eestit, on õppida meil kõigil. Kui me seda ei suuda, siis oleme kõik ühiselt läbi kukkunud. Mis on meie valik?

RAINA VENTSLI

Kohila Mõisakooli direktress:

Meie kool on erakool, kuid meie rahastus ning õpetajate palk sõltuvad olulisel osal riigi panusest. Kohila Mõisakooli õpetajad osalesid streigis, et juhtida tähelepanu hariduse kitsaskohtadele nagu õpetajate järeelkasv, õpetajate tunnikoormus, õpetajate palk, aga oli ka neid, kes ühinesid streigiga solidaarsusest. Õpetajad tõid välja soovi, et ka meie lapsed ja lapsed õpetaksid tulevikus kvalifitseeritud õpetajad. Streik täitis oma eesmärgi selles osas, et ühiskonnas tulid nähtavale erinevad probleemid, millega õpetajad igapäevaselt kokku puutuvad. Kohila Mõisakooli 43-st õpetajast streikis 38. Meie koolipidaja Miikaeli Ühendus suhtus streiki toetavalt.

Väljakutseks oli kohustus hoida kool avatuna ning tagada õpilaste hariduse jätkuvus. Samas oli teada, et õpetajad streigivad. Võtsime streiginädalat kui iseseisva õppimise nädalat. Õpetajad lisasid õpilastele iseseisvad ülesanded Stundiumi päevikutesse reedel. Õpilased said selle nädala jooksul harjutada ajaplaneerimist, iseseisva õppimise oskusi ning omandasid nädala materjali.

Kohila Mõisakool oli õpetajate streigi ajal avatud ning õpilased, kes soovisid kooli tulla, said seda teha. Lisaks kutsusime igapäevaselt kooli lapsevanemaid, kes õpilasi juhendaksid ja erinevaid tegevusi läbi viiksid. Koolimajja tuli

igapäevaselt alla kümne õpilase. 9. klassidele korraldasime karjääriteemalise loengu ja gümnaasiumisse sisseastumisevestluse simulatsiooni. Lisaks said nad teha valikeksamit proovieksamit. Meie kõige pisemad, 1. klasside õpilased kutsusime kooli neljapäevaks ja reedeks ning neile andsid tunde need õpetajad, kes olid streikimise lõpetanud, ning lapsevanemad.

Igapäevaselt said koolis sooja lõunat süüa need õpilased, keda vanemad olid kooli tulemiseks kirja pannud. Lisaks käisid lõunal need, kes elavad kooli lähedal. Kooli kogukond oli toetav ja seda oli tunda.

Kuna suurem osa meie kooli õpilastest on Kohila valla lapsed, hoidsime Kohila vallavanema ja haridusnõunikuga kontakti, andsime neile teada, kuidas mõisakoolis streiginädala korraldame. Õpetajad pidasid oma lubadust streikida ning nüüd ootame läbirääkimiste algust.

Täname lapsevanemaid toetava suhtumise eest. Aitäh koolipidajale Miikaeli Ühendusele võimaluse eest oma hääl teiste seas kuuldavaks teha.

KRISTINA MÄGI

Kohila Sipsiku lasteaia juhataja:

Sipsiku lasteaia personal võttis osa toetusstreigist 24.01–26.01.2024. Toetusstreik ei olnud suunatud kellegi vastu, vaid tugevdamiseks õpetajate võimalusi saavutada peastreigi eesmärgi. Meie lasteaiast osales streigis enam personalist. Juhuslikult sattus samale ajale Erasmus+ õppereis Norrasse, kus viibis 5 meie lasteaia töötajat – nemad seega streigis ei osalenud. Asendustöötajate toel oli avatud üks valverühm, kus käis nendel päevadel kohal 6–8 last.

Lapsevanemad olid streigi suhtes mõistvad ja toetavad, korralduslikult kõik sujus ja seega väljakutseid ei esinenud.

Kokkuvõttes saab täna öelda, et streik kandis vilja – õpetajate palk tõusis ja ühiskonnas tõstatas oluline teema õpetajate järeelkasvu, koormuse ja töökorralduse küsimustes. Selle üle on hea meel, aga kripeldama jääb, et abiõpetajate töötasu, mis on omavalitsuse kanda, sellel aastal ei muutu; samas on ka nende töö väga väärtuslik ja suure koormusega.

RAGNE PESUR

Kohila Männi lasteaia juhataja:

Osalesime toetusstreigis ühe päeva. Lasteaia kontekstis me peame hetkel leppima sellega, et 10 õpetajat said küll väikse lisa palgatõusu, aga kõigi teiste 30 lasteaias lastega töötava inimese palk jäi eelmise aasta tasemele. Pärast streiki liitusime Eesti Haridustöötajate Liiduga ja moodustasime Kohila Männi Ametiühingu, kus on 32 liiget.

KAIRE PARI

Sutlema-Aespa lasteaia juhataja:

Sutlema-Aespa lasteaias streikisid Metsaveere maja õpetajad ja assistendid ühe päeva. Nende töötajatega, kes streigis ei osalenud, avasime valverühma. Linnupesa maja töötas tavaliselt.

Lapsevanemad olid väga toetavad ja mõistvad ning leidsid võimaluse laste koju jätmiseks. Lasteaia valverühma tuli vähe lapsi.

Õpetajate nõudmised on mõistetavad ja arusaadavad. Tänu streikimisele tulid probleemid pedagoogide leidmisega haridusasutustesse rohkem avalikkuse ette.

Kohila vallavalitsus käitus streikimise ning streikijate suhtes samuti toetavalt ja mõistvalt.

ERG Järva OÜ elektriala insener Urma Junolaine ERG Järva OÜ. Foto: Merle Beljäev

Elektriautode arv Eesti teedel jätkab kiiret kasvu, mis toob kaasa suurenenud vajaduse elektriautode laadimispunktide järele

Kohila vallas on avatud kaks laadimisjaama elektriautodele. Esimene asub Kohila alevis Vabaduse platsi parklas ning teine hiljuti avatud jaam asub Urge Circle K tanklas. Teenindusjaamas on võimalik laadida Enefit Volta ja Circle K elektrilaadijatega ning need on kohandatud spetsiaalselt täiselektriliste sõidukite jaoks, mis kasutavad CCS ja CHAdeMO laadimisstandardeid.

Laadijate kasutamiseks on vajalik alla laadida teenusepakkuja mobiilirakendus, mis tagab lihtsa ja mugava juurdepääsu laadimisvõimalustele. Kiire laadimine võib olla kuni 20 korda kiirem kui kodus laadimine, pakkudes elektriautode omanikele kiiret ja tõhusat lahendust oma sõiduki laadimiseks (allikas: www.circlek.ee).

Laadimisjaama paigaldaja Urma Junolaine ERG Järva OÜ-st selgitas, et 100 kilomeetri sõiduvajaduse katmiseks kulub laadimiseks umbes 20 minutit. Ta rõhutas, et laadimist peaks alustama umbes 20% aku laetuse tasemelt, mitte päris tühja akuga. Samuti soovitas ta akut mitte täielikult laadida, vaid hoida aku laetuse tase vahemikus 70–80%. Sellisel juhul võib laadimine võtta natuke kauem aega, kuid see tagab optimaalse aku jõudluse ja pikendab selle eluiga.

Uued laadimisjaamad Kohila vallas ja teistes Eesti piirkondades on oluline samm elektriautode infrastruktuuri arendamisel ning aitavad kaasa säästlikumale ja keskkonnasõbralikumale liikuvusele tulevikus.

Merle Beljäev

VOLIKOGU ISTUNG

25. jaanuar 2024

1. Ettekandja vallavanem Allar Haljasorg.

Kohila valla elanike arv seisuga 1. jaanuar 2024 on 7822 inimest.

Valla eelarve täitmine detsembri lõpu seisuga:

- Põhitegevuse tuludest on laekunud 16 miljonit eurot, mis näitab aastast kasvu 7,6%.
- Tegevuskulusid on olnud 15,5 miljonit eurot, mis tähendab kasvu 8,5%.
- Tulumaksu laekumine on olnud 9,9 miljonit eurot.
- Tulumaksu laekumine on kasvanud 11,1% võrra.
- Tulumaksu laekumine ühe elaniku kohta on aastaga suurenenud 103 eurot, kokku 1286 eurot.

2. Rail Baltica elluviimine Kohila vallas: hetkeseisu tutvustus Balticu esindaja Sigrid Mägi (vt ettekannet Kohila valla dokumendiregistris).

3. Kohila vallale kuulub Urge tee T2 kinnistu, millest osa – umbes 0,19 ha – antakse tasuta riigile juurdepääsuteede ja raudteema tarbeks seoses Rail Balticu projektiga.

4. Tunnistati kehtetuks Kohila Vallavolikogu 27.10.2022 otsus nr 36 "Vallavara võõrandamine", sest sellega otsustati maa võõrandada Violetta Kmitole, kes soovis omandada talle kuuluvat Vilivere külas Oja tn 1 kinnistuga piirnevat munitsipaalmaad kinnistut Koidumaa, kuid ei ole selle eest tasunud aasta jooksul.

5. Vallavara osa võõrandamine kinnisasja piiride muutmise teel.

Orava tn 2 maa omanikud soovisid vallavara osa võõrandamist kinnisasja piiride muutmise teel munitsipaalomandisse kuuluvast Orava tänavamaast 322 m² ulatuses. Vallavalitsus seadis tingimuseks tasuta piiride muutmise ja notarikulud. Maa hind on 19,68 eurot/m². Lisaks tuleb likvideerida nähtavuskolmnurga haljastus ristumisel.

6. Kohila valla 2024 eelarve läbis I lugemise.

7. Arvamuse andmine keskkonnaloa nr Rapm-059 muutmise korralduse ja keskkonnaloa eelnõule.

Aktsiaselts KIIRKANDUR soovib olemasolevat keskkonnaluba muuta õhu osas seoses lisandunud uute heiteallikatega, suurenenud käideldava materjali ja kogusega. Samuti soovitakse pikendada käitise tööaega. Nõustuti keskkonnaloa nr Rapm-059 muutmise vastavalt Keskkonnaameti poolt koostatud keskkonnaloa nr Rapm-059 muutmise korralduse eelnõule ja keskkonnaloa eelnõule.

8. Arvamuse andmine keskkonnaloa nr Rapm-062 muutmise otsuse eelnõule. Aktsiaselts KIIRKANDUR esitas Keskkonnaametile keskkonnakaitsetaotluste kehtiva keskkonnaloa nr Rapm-062 muutmiseks. Ei nõustunud keskkonnaloa nr Rapm-062 muutmise otsuse eelnõuga.

9. Arvamuse andmine keskkonnaloa nr Rapm-067 muutmise taotlusele.

Speedline Baltic OÜ soovib pikendada Alesti liivakarjääri keskkonnaloa kehtivusaega 5 aasta võrra põhjusel, et Alesti liivakarjääris lasuvat maavaravaru ei ole olnud võimalik kehtiva keskkonnaloa aja jooksul ammendada. Nõustuti keskkonnaloa pikendamise 3 aasta võrra.

10. Arvamuse andmine keskkonnaloa nr Rapm-068 muutmise taotlusele.

Speedline Baltic OÜ soovib pikendada Alesti II kruusakarjääri keskkonnaloa kehtivusaega 5 aasta võrra põhjusel, et Alesti II kruusakarjääris lasuvat maavaravaru ei ole olnud võimalik kehtiva keskkonnaloa aja jooksul ammendada. Nõustuti keskkonnaloa pikendamise 3 aasta võrra.

11. Vallavara võõrandamine enampakkumise korras.

Kohila valla omandisse kuuluvad Tuhamäe tänaval kolm kinnisasja, mille aladele ladestatud tuhk on viidud ära Saku valla Tagadi ökodukti ehitamiseks ja vallavalitsus tegi ettepaneku nende võõrandamiseks oksjonikeskkonnas ühe pakettina (pindala 22534 m²) avaliku kirjaliku enampakkumise teel alghinnaga 175 996 eurot s.o 7,81 eurot m² (Tuhamäe tn 2, pindala 7279 m²; Tuhamäe tn 4, pindala 7800 m²; Tuhamäe tn 6, pindala 7458 m²). Pärast oksjonit tehakse enampakkumise tulemusena kõrgeima pakkumise teinud pakkuja ettepanek müügi- ja asjaõiguslepingu sõlmimiseks.

12. Arvamuse andmine keskkonnaloa nr Rapm-011 muutmise taotlusele.

Keskkonnaamet saatis Kohila vallavalitsusele kirja, milles annab teada, et on võtnud menetluse Rapla Turvas OÜ esitatud Rabivere turbatootmisala keskkonnaloa nr Rapm-011 muutmise taotluse. Võrreldes hetkel kehtiva loaga soovitakse kaevandamisõiguse kehtivusaega pikendada 30 aasta võrra, laiendada kaevandamise luba kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbatootmisala plokile 5 aT ning viia olemasolevad mäeeraldised plokid ja mahud kooskõlla tegelikkusega. Lähtuvalt esitatud taotlusmaterjalidest nõustuti keskkonnaloa Rapm-011 muutmise tingimuse, et tagatud on Maidla jõe hea seisund.

13. Vabastati vallavolikogu külade- ja turvakomisjoni liikme kohustustest Inna Laanmets ning komisjoni uueks liikmeks kinnitati Tago Holsting.

Järgmine volikogu istung toimub 29. veebruaril kell 16.00.

Kinnitati Hageri muuseumi teenuste hinnakiri

Kohila Vallavalitsus kinnitas Hageri muuseumi teenuste hinnakirja järgmiselt:

- Pilet: 5 eurot
- Sooduspilet: 2 eurot (õpilane, üliõpilane, pensionär, ajateenija, ISIC ja ITIC kaardi omanik)
- Perepilet: 8 eurot (2 täiskasvanut ja kuni 17-aastased lapsed)
- Grupipilet: 3 eurot iga grupi liikme eest (alates 8 inimesest k.a)

Tasuta saavad muuseumi külastada:

- Kohila valla haridusasutuste õpilasgrupid
- Eelkoolialised lapsed koos pileti ostnud täiskasvanud saatjaga

- Puudega lapsed ja täiskasvanud puudega isiku kaardi ettenäitamisel ning nende saatja, õpilase või lasteaialaste rühma saatjad (üks saatja kaheksa lapse kohta)
- Giidide ühingu liikmed tõendi ettenäitamisel
- Muuseumide töötajad töötõendi esitamisel, Eesti Muuseumiühingu liikmed ja ICOMi liikmed liikmekaardi ettenäitamisel

Ruumide rent 10 eurot tund.

Ruumide rent koos aja sisustamisega 20 eurot tund.

Kohila Vallavalitsus

Kohila valla ajaleht

Toimetaja:

Merle Beljäev, tel 5342 3483

e-post: merle.beljaev@kohila.ee

Keeletoimetaja:

Hanna Mari Villsaar,

e-post: h.m.villsaar@gmail.com

Väljaandja:

Kohila vallavalitsus

Küljendus

PR Diasin

Trükk:

Trükiteenused OÜ

Tiraaž: 3400

Järgmine ajaleht

ilmub 14. märtsil 2024.

Kohila vallavalitsus,

Vabaduse 1, Kohila 79804,

tel 489 4760

e-post: vallavalitsus@kohila.ee

Hajaasustuse programmi taotlusvoor 2024

Hajaasustuse programmi 2024. aasta taotlusvoor on **avatud alates 1. veebruarist 2024**. Hajaasustuse programmi eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades.

Toetatavad tegevused:

- Majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine;
- elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine;
- aastaringselt ligipääsetava juurdepääsutee rajamine;
- leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine (tingimusel, et majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga).

Programmi tingimused:

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.
- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2025.
- Toetust on võimalik taotleda kohalikust omavalitsusest, kes pakuvad taotlejale ka vajalikku informatsiooni meetme tingimuste kohta.

Projekti maksimaalne toetus programmist on ühe majapidamise kohta 6500 eurot.

Taotlust koos lisadokumentidega saab esitada Kohila valla valitsusele (aadress Vabaduse tn 1, Kohila alev, Kohila vald; e-post: vallavalitsus@kohila.ee) **1. veebruarist – 1. aprillini 2024**.

Toid tohib alustada alles pärast seda, kui projekti osas on tehtud rahastamisotsus ning toetuse saaja on vallavalitsusega sõlminud kirjaliku toetuslepingu.

Selleks, et taotlus vastaks kehtestatud nõuetele, tuleb enne taotluse koostamist kindlasti läbi lugeda programmdokument (riigihalduse ministri 22.02.2018 määrus nr 14 “Hajaasustuse programm”, leitav veebilehel <https://www.riigiteataja.ee/akt/107012021004?leiaKehitiv>) ja kasulik on tutvuda ka programmi seletuskirjaga. Vajadusel konsulteerige keskkonnanõunikuga (Siiri Treimann; e-post: siiri.treimann@kohila.ee; tel 5556 0084).

Taotlemiseks vajalikud dokumendid ja taotlusvormid on üleval Riigi Tugiteenuste keskuse veebilehel <https://www.rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm>.

Kohila vallas eelistatud sihtrühmad ja tegevusvaldkonnad

Toetuste andmisel eelistatud sihtrühmad on järgmised:
1. Majapidamine, kus elavad lapsed (lastega pere).
2. Majapidamine, kus elab isik, kellel on Sotsiaalkindlustusamet tuvastanud puude puuetega inimeste sotsiaaltoetuse seaduse tähenduses.

Toetuse andmisel toetatavate valdkondade prioriteetsus on järgmine:

- 1. Veevarustussüsteimid;
- 2. kanalisatsioonisüsteimid.

Taotlemiseks vajalikud dokumendid 2024. aastal:

- Taotlusvorm
- Projekti eelarve
- Hinnapakkumised
- Garantiikirja näidis
- Taotluse lisa – veesüsteimid
- Taotluse lisa – kanalisatsioonisüsteimid
- Taotluse lisa – juurdepääsutee
- Taotluse lisa – autonoomne elektrisüsteem

Siiri Treimann
keskkonnanõunik

Hariduslike erivajadustega laste koordinaator Marite Valeika 20 aastat Männi lasteaias

Marite Valeika on Kohila Männi lasteaias töötanud juba terve põlvkonna jagu aastaid. Tema kirk laste hoidmise vastu sai alguse aga hoopis varasemas eas, kui ta veetis noore tüdrukuna, alates 10-aastasest saati, kooli suvevaheajad sugulase lapsi hoides.

„Mul tekkis tohutu huvi laste arengu ja psühholoogia vastu, kui meie perre sündis laps, kes saab sel kevadel 25-aastaseks. Tol ajal ei olnud Tallinna Ülikoolis enam sellist eriala ja siis ainuke võimalus oligi lasteaia õpetajaks õppima minna. Alguses ei olnud plaani, et ma lasteaeda tööle lähen, sest mind huvitas eelkõige, mida akadeemiline haridus selles valdkonnas annab. Ka kõik raamatud lapse arengust, mis tol ajal müüdi, olid mul läbi loetud,” selgitab Marite oma teekonda hariduslike erivajadustega (HEV) laste koordinaatori tööni. “Minu esimene kogemus lasteaias oli pisut üle 20 aasta tagasi Tallinna Mahtra lasteaias söimeõpetajana,” meenutab Marite.

Männi lasteaeda tuli Marite tööle, kui perega Kohilas elama koliti. “Ma olin umbes 14 aastat erinevates rühmades lasteaiaõpetaja. Seitse aastat tagasi avati Männi lasteaias esimene sobitusrühm, kus töötades sain põhjalikuma koolituse erivajadustega lastega tegelemiseks. Kui tollane eripedagoog meie juurest lahkus, siis tehti mulle ettepanek, et võiksin sellel kohal jätkata,” selgitab ta. Marite võttis pakutud väljakutse vastu, asus Tartu Ülikooli õppima ning jõudis lõpuks logopeedia magistrantuuri. Päril lõpuni on veel õige pisut jäänud minna.

Suur kogemus erivajadustega laste toetamisel

“20 aastat tööd on toonud kaasa palju muutusi nii lastes kui ka nende vajadustes,” tunnistab Marite oma pikaajalisele kogemusele mõeldes. “HEV-koordinaatorina olen pidanud silmitsi seisma uute väljakutsetega, olles selles valdkonnas tegev juba seitsmendat aastat, ehkki ametlikult on HEV-koordinatsioon alles nüüd alushariduse seadusesse tulemas. Selles mõttes võime end siin Männis pidada pioneerideks,” nendib ta. Marite rõhutab, et erivajadustega laste arv on hüppeliselt suurenenud mitmel põhjusel. “Muude põhjuste seas on ka diagnostika ja hindamine arenenud ning me märkame nüüd paremini erivajadusi, mis varem võisid märkamata jääda,” selgitab Marite.

Iga lapse lugu on individuaalne ning Marite leiab selles põnevuse ja väljakutse. “Ükski erivajadus ei ole kunagi täielikult selge,” märgib ta. “Minu roll koordinaatorina on luua raamistik ja võimalused ning tagada koostöö erinevate osapooltega, sealhulgas lastekaitsespetsialistide, meditsiinasutuste ja perega.”

Koostöö perega on võti lapse paremaks toetamiseks. “Lapsed saavad otseselt teraapilisi tegevusi, mis annavad kindlasti tulemusi,” rõhutab ta. “Oluline on ka koostöö kooliga, et lapsed saaksid juba varakult vajaliku toe ja ettevalmistuse koolimineku ajaks.”

Varajane märkamine on olulise tähtsusega, kuna lapseaju on väga plastiline ja varajane toetus suurendab oluliselt võimalusi lapse arengu toetamisel. “Oleks ideaalne, kui lapsed jõuaksid meie juurde juba varasemas eas, enne kolmeseks saamist,” sõnab Marite. “Meditasiinasutuste ja lastevanemate koostöö on siin võtmetähtsusega, et lapsed saaksid vajaliku toe õigeaegselt.”

Marite töö aitab kaasa sellele, et lapsed saavad vajaliku toe ja ettevalmistuse juba varajases eas ning et lapsed suunatakse õigeaegselt spetsialistide juurde. “Meie eesmärk on anda igale lapsele võimalus kasutada oma arengupotentsiaali maksimaalselt,” lisab ta.

Marite väljendab muret meditsiinisüsteemi toimimise üle, märkides, et kuigi arstid teevad oma tööd hästi, võib vajalik abi siiski jääda saamata. “Kahjuks ei pruugi arstid alati täielikult mõista vajadust patsiendi edasiseks suunamiseks. Sageli jääb tunne, et iga spetsialist tegeleb vaid oma osaga,” ütleb ta.

Tulevikus näeb Marite end töötamas logopeedina

“Logopeedina näen ma võimalust veelgi enam panustada laste arengusse ja heaolusse,” jagab ta. Marite tunnistab, et tema jaoks on oluline mitte ainult spetsialisti rolli täitmine, vaid ka tervikliku toe pakkumine lastele ja nende peredele. “Olen uhke, et olen osa meeskonnast, mis püüab teha endast oleneva, et iga lapse areng saaks maksimaalselt toetatud,” sõnab ta.

Lõpetuseks lisab Marite, et tema jaoks on Männi lasteaed mitte ainult töökoht, vaid nagu ka kodu. “Siin majas tunnen ma end nagu pere keskel.”

Marite Valeika lugu on tõestuseks sellest, kuidas kirk ja pühendumus võivad muuta ühe inimese elu ja lasteaiasündmuste kulgu märkimisväärselt. Marite loodab panustada Männi lasteaeda ka järgnevatel aastatel, jätkates oma teekonda laste ja nende perede toetamisel ning aidates kaasa sellele, et iga laps saaks avada oma arengupotentsiaali täiel määral.

Merle Beljäev

Hageri vanim hoone – kogukonna ikoon

Hageri kogudusemajas on mitu kuud tublisti remonti tehtud, et väärikas maja veel pikki aastaid meie kogukonda teenida saaks.

Õnneks on hoone hästi säilinud, kuna kogudus on olnud jätusuutlik ning tegus. Maja on märgilise tähtsusega Hageri kogukonna ajaloo, kuna kogudus ja kirik on olnud kihelkonna keskus. Algselt oli tegemist köstrimajaga, kus asutati 1907. aastal Hageri Haridusselts. Hoonet kasutati ilmselt alguses ka kooliruumideks, kuni valmis Hageri koolimaja.

Erinevatel ajastutel on hoone sees tehtud ümberehitusi. Viimane toimus 1992. aastal, mis oli kõige ulatuslikum. Siis võeti kasutusele pööning pastori eluruumidena, tehti esimese korruse kapitaalremont ja ehitati abiruumide laiendus hoone põhjapoolsesse otsa. Remonti tehes järgiti delikaatselt vana hoone arhitektuuri ning jäeti ajalooline substants märgatavalt domineerima. Ümberehituse projekti autor oli arhitekt Tiit Kaljundi.

Üllatustest hoolimata soovitud tulemuseni

Kuna viimasest remondist on juba 30 aastat möödunud, oli vaja hakata mõtlema uuele remondile, sest tehnosüsteemid näitasid juba pikemat aega väsimusmärke ning piirdekonstruktsioonide soojapidavus oli kehv. Hoone ajalugu ja tänapäeva energiatõhususnõuded olid inspiratsiooniallikaks remonttöödega alustamiseks. Sisearhitektuurse kontseptsiooni väljatöötamisel arvestasime hoone ajaloolist tausta ja materjale ning värvitoone. Ideed aitas paberile panna Sarah Kopli-Lend.

Tänapäeval on hoonete kasutamisel võtmeteemaks energia- tõhusus, mis otseselt kasutuskuludega seotud. Seetõttu võtsime plaani suurelt ette – lahendada komplekssema terve maja, sest võimalikult madalad küttekulud algavad piirdekonstruktsioonide (katus, välisseinad, aknad, välisüksed) sooja- ja tuulepidavusest.

Selge, et kogudusel kohe sellist raha ei olnud, et kogu hoone korraga ette võtta – planeeritavad tööd tuli etappideks jaotada. Selle tegemisel tuli võtta arvesse, et koguduse töö oleks võimalikult vähe häiritud, sest see maja on kogudusetöö keskus, kus on kantselei, toimuvad pühapäevakooli tunnid, kooriharjutused ning erinevad koosolemised.

Etapiviisiline töö

Kuna otsustasime töid teha etapi kaupa, siis alustasime eelarvestamist ka etapi kaupa ja esialgu tundus, et vahendid esimese

korruse remondiks on olemas. Täpne eelarvestamine toimus pakkumiste küsimisega lineaarselt tööde käigus.

Esimeseks etapiks võtsime uue küttesüsteemi rajamise, sest see hõlmas põrandaid, ka põrandaluseid tehnosüsteeme ja õues kaevetöid, kuna paigaldati maakütte süsteem. Sellega kaasnes terve esimese korruse uuendamine. Pika eeltöö tulemusel ja ehitusloa saamisel alustasime kevadel 2022. Küttesüsteemi rajas OÜ Soojuskeskus.

Esimese korruse vanade põrandate uuendamine tõmbas koguduse töös ka “põranda jalge alt”, kuid saime kasutada Hageri palvemaja ruume ja koguduseliikmete eluruumi. 2022.

Seina lahti võttes tulid välja mõned toredad üllatused. Suur võlvkaar ja pisema kaare all oli ilmselt kunagi küttekolle olnud

Fotod: Merle Beljæev

aasta jõuludeks oli põrandakütttega betoonpõrandad töökorras ja maja esimesel korrusel soojus sees. Üritasime kulusid võimalikult palju optimeerida, kasutades vanade põrandate eemaldamisel ja mullatöödel talguliste abi.

Alguses oli remondiplaan palju askeetlikum, kuid üks asi viis teiseni, milleks tegime järgmise etapi ehitusprojekti, mis hõlmas ka teist korrust ning esimesel korrusel ruumide avardamiseks mõne vaheseina lammutamist. Remonttöödega jätkasime esimesel korrusel: kui uued põrandad, siis võiks juba seinte ja lagede viimistlus ka uus olla, sest kevadel vahetasime ka aknad soojapidavamate vastu, mis tingis uute akendepalede vormistamise.

Mõistagi tuli arvestada ka tänapäevaste tuleohutuse nõuetega, mistõttu ei piisanud ainult uuest värvikihist, tuli lisada tule- tõkke konstruktsioone ning tuleohutuspaigaldisi. Kus häda kõige suurem, seal abi kõige lähem ja õnneks on koguduseliikmete seas professionaale, kes nõu ja jõuga abiks olid ning asjad said lahendatud ning tehtud.

Üllatustest hoolimata soovitud tulemuseni

Vana maja puhul tuleb tööde käigus ka üllatusi, nii ebaseaduslikke kui meeldivaid. Eelmise remondi käigus paigaldatud kipsplaatkatete eemaldamisel avanes krohvitud paemüüritis ja kaarvõlv, mis nüüd eksponeeritud.

Loomulikult mõjus loominguiline töökorraldus ka ajagraafikule, ehk nüüd siis oleme jõudnud esimese korruse remondiga lõpusirgele. Siin kehtib ütlus “kaua tehtud kaunikeene”. Esimese korruse remondikulud ületasid küll eelarvet, aga mahtusid vahendite reservidesse tänu koguduseliikmete ja Kohila vallavalituse toetusele.

Tulemusega oleme enam kui rahul ja esimest korrust saame juba põhiosas kasutada. Koguduse töö saab nüüd jätkuda paremates ruumides paremini ning tehtut saab kindlasti nimetada investeeringuks.

Järgmise etapina on plaan jätkata katusetöödega ning uuendada teine korrus eluruumideks. Ajagraafik veel täpsustub, sõltudes vahendite ja võimaluste tekkimisest, mille nimel tuleb vaeva näha, sest ehitustööd on alati suurte kuludega seotud.

Tänumeelses

Juhan Põld

Koguduse juhatus

Triin Saarela muusikat täis elu

Kohila muusikaõpetajal Triin Saarelal on seljataha jäänud väga intensiivne jaanuarikuu, kus oli erinevatele konkurssidele vaja ette valmistada 17 erinevat õpilast. Toimusid nii Kohila kui Rapla valla Laulukarussellid, kust pääsesid järgmisesse Rapla-maa vooru 10 lauljat. Samuti käis pedagoog inspiratsiooni ja kogemusi ammutamas Saaremaal Solistica konkursil, kus osales tema õpilane Paul Mihkel Maasalu ja kellele tuli põial hoidma iga-aastane suur fännklubi.

Triin Saarela huvi muusika vastu sai alguse Rapla Laulustuudiost, kuhu ema teda pisikese tüdrukuna viis. „Ma kartsin väga, olin väga tagasihoidlik, ainult kodus kasvav laps, lasteaias käisin vaid ühe aasta enne kooli, aga just laulustuudios kogusin julgust ja laulmine hakkas mulle väga meeldima,“ avab Triin tee muusika juurde. Kooli minnes sai laulmise kõrval Triinu uueks hobiks ka klaveri õppimine Rapla Muusikakoolis.

Õppides nii soololaulu kui ka kooris laulmist, sai tema tõeliseks kireks hoopiski mitmehäälne ansambllaul, mis sai alguse kolmest tüdrukust ja on kestnud erinevates koosseisudes kuni kuue häälsuseni tänase päevani.

Pärast põhikooli suundus Triin õppima Georg Otsa nimelisse Tallinna Muusikakooli, koorijuhtimise erialale ja sealt edasi Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiasse koolimuusika erialale. „Akadeemias õppides avastasin, et mul on kirk vokaaltehnika vastu, õppisin seda juba Akadeemias lisaainena ja käisin individuaalsetes hääleseade tundides. Hiljem olen läbinud Sakamaal, Kölnis vokaaltehnika õppeprogrammi „Estill Voice“ esimese ja teise taseme. Praegu töötan lauluõpetajana Kohila huvistuudios „Hobituba“ ja Rapla Muusikakoolis,“ jutustas Triin.

Triin Saarela on Kohila valla lastele laulukunsti õpetanud mitmeid aastaid ja erinevatelt laulukonkurssidelt on nopitud kõrgeid kohti. Ka tänavusel Raplamaa Laulukarussellil osalenud lastest said Kohilast pärit Lisett Delii Lindeberg (13–15 aastaste vanuserühm) ja Ethel Mäekivi (16-aastased ja vanemad) esikoha ning Liisel Mäekivi (7–9 aastaste vanuserühm) teise koha.

„Laulukonkurss on laulmist õppivatele lastele ja noortele vaja sellepärast, et see arendab noore laulja loomulikul arengul ja enesekindluse, samuti arendab see vokaaltehnikat, avardab silmaringi, arendab suhtumist olukorda, tulemustesse ja konkurentidesse – samasugune areng toimub iga uue konkursi puhul ka juhendajatega. Kõik, kes konkursil osalevad, – isegi saalis kuulajad – arenevad ja kasvavad isiksusena, arusaamad ja erilised taipamised muutuvad ja arenevad,“ peab Triin konkursidel osalemist oluliseks.

Paul Mihkel Maasalu ja Triin Saarela noorte solistide konkursil „Solistica“.

Foto: Airi Maasalu.

Liisel Mäekivi, Ethel Mäekivi ja Triin Saarela Kohila valla Laulukarussellil.

Foto: Kaidi Mäekivi

„Kohila valla laululapsed on alati olnud ise väga huvitatud konkurssist osa võtma,“ avab ja leiab, et see on laste jaoks põnev ja neile meeldib ennast proovile panna ja kogemusi saada. „Laulutundides püüan ka selgitada, mis on konkursil käimise tõeline eesmärk. Sellel aastal juhtuski nii, et mina andsin lauluõpetajana võimaluse kõigile õpilastele konkursist osa võtta ja esimest korda soovisid absoluutselt kõik minu õpilased osa võtta – kokku osalesin Kohila vallas 12 õpilasega. Kokkuvõtvalt, kogemused on olnud arendavad kõigi jaoks,“ lisab Triin.

„Mina viimastelt võistlustelt isiklikku tagasisidet ei saanudki, kuigi ootan alati, et žüriiliikmed jäävad veel võimalusel saali ootama ja loodan, et neilt tohib ikka üht-teist küsida. Praegune üldine tava on see, et žürii annab pärast hindamist kõigile üldist tagasisidet, mis oli hästi ja millele võiks edaspidi rohkem tähelepanu pöörata. Varasemalt on minu õpilased saanud kõige rohkem sellist tagasisidet, et laul on eakohaselt valitud, laulu sisu osatakse emotsionaalselt esitada ja kuulajani edastada ja diktsioon on väga hea. Selliste kommentaaride üle olen alati väga rahul ja õnnelik,“ annab Triin ülevaate.

Tulemustele reageerimine on Triinu sõnul igal aastal erinev – on nii pisaraid kui ka õnnejoovastust, kuigi ta on alati püüdnud õpilastele selgitada, miks konkursile üldse minnakse, mis on tõeline ja oluline eesmärk. „Kahjuks on see alati pisut keeruline, sest laululaps võib laulda väga hästi ja väga professionaalse tehnikaga, aga sellegipoolest võib jääda „see miski“ puudu, mis tegelikult kuulaja hinge jõudma peaks. Paratamatult on tihti määravaks asjaoluks ka žüriiliikme muusikaline maitse ja erinev tunnetus vastavat stiili või karakterit vastu võtta,“ lisab Triin.

Erilisi hetki ja kogemusi leiab Triin pidevalt ja igapäevaselt ning mitte ainult konkurssidel, vaid ka tavalises argipäevases laulutunnis. Tema jaoks on eriline hetk, kui laululaps taipab oma arengu järgmist sammu või laulu esitamise võlu eripära – seda ei pea isegi sõnadesse panema, selle lihtsalt tunnetab ära nii Triin juhendajana kui ka õpilane ise. Loomulikult juhtub neid erilisi üllatavaid hetki ka konkurssidel.

Aasta algus on olnud Triinu jaoks väga rikastav, õpetlik, väsitav ja samas meelelt õnnelik periood – olen jõudnud paljude uute ja oluliste taipamisteni. „Suur aitäh kõikidele õpilastele, lastevanematele ja fännidele. Olete mulle kõik väga armsad ja olulised,“ soovib Triin tänusõnu jagada.

Merle Beljæev

Lisett Delii Lindeberg, Veronika Gabriel, Triin Saarela, Liisel Mäekivi, Ethel Mäekivi, Raplamaa Laulukarussellil.

Foto: Katti Lindeberg

Foto: Merle Beljæev

Reet Heinsalu: „Mõistsin, et olen juba 30 aastat oma tööd teinud, ilma et oleksin seda märganudki!“

15. veebruaril tähistas Kohila Männi lasteaia kasvataja Reet Heinsalu oma 30ndat tööaastat. Reet on pärit Tartust, seal lõpetas ta keskkooli ja õppis seejärel Tartu ülikoolis geoloogiat – temast sai ehitusgeoloog.

Toona ei osanud ta uneski näha, et tööelu ta hoopis laste kasvatamisele suunab. „Südames ma soovisin õppida bioloogi eriala, sest mind on eluaeg taimed huvitanud. Tavapärastelt mindi aga pärast diplomi kättesaamist õpetajaks, mis oli minu jaoks hirmutav. Nägin ju noorena koolis, kui raske on õpetajatel ja andsin endale juba keskkooli lõpus lubaduse, et ükskõik mida, aga minust ei saa kunagi õpetajat. Nii suundusingi õppima geoloogiat,“ annab Reet oma erialavalikut ülevaate.

Reeda sõnul on aga tema elus just juhustel olnud suur roll. Võid ju unistada ja plaanegi teha, aga just üksikutest juhustest tema koosnevadki. „Männi lasteaeda olen ma täpselt samamoodi sattunud, juhuse tõttu. Nimelt geoloogi hariduse omandamise järgselt suunati meid tööle Tallinnasse. Kuna olin abiellus, siis naine suunati mehe töökoha järgi. Mina sain tööd riiklikus ehitusuuringute instituudis. Kodu rajasime tänu mehe vanematele Kohilas asuvasse ühe toaga korterisse,“ jutustab Reet oma teekonnast Kohilasse. Kui toona noorele perele lapsed sündisid ja oli aeg tööle naasta, selgus, et Kohila lasteaias kohta saada polegi. Kuna üks lasteaed oli kohalikus sovhoosis töötavate vanemate lastele ja teine paberivabriku tööliste lastele.

„Elasin küll Kohilas, aga kohaliku kogukonna jaoks olin eikeegi. Aga mul oli väga hea naabrinaine, Ülle Verev. Ülle töötas Männi lasteaias kasvatajana, ühel päeval tuli ta minu juurde ja rääkis, et neil läheb koristaja ära, pidi Ameerikasse minema, koht jääb vabaks, tule tööle! Siis saad ju ka lapsed lasteaeda,“ räägib Reet veel ühest juhusest. Toonane juhataja Riina Kergand kuulas Reeda töökoha soovi ära ja pakkus talle hoopis sõimerühma kasvataja kohta. „Ja elu tegi niisuguse pöörde, et ühel hetkel olin ma siin Männi lasteaias proovimas uut ametit,“ meenutab Reet oma esimest kontakti Männi lasteaiaga.

Ja nii möödusid märkamatult aastad Kohila lapsi õpetades ning geoloogi ametit väga Reet taga ei igatsegi. „Ehitusgeoloogina tuli mul palju komanderingus viibida. Senikaua kuni polnud lapsi, kõik see asi toimis. Mul oli väga hea töökoht, ma sain väga hästi raha toonases mõistes. Aga laste pärast loobusin, kuna igapäevane Tallinnasse sõit ja pikad tööpäevad ei tulnud kõne allagi,“ lisab Reet. Lastega tegelemine ja õpetaja olemine hakkas Reedale meeldima. Esmalt ta küll pelgas, et kas lapsed võtavad omaks, aga nii kui esimesed sülle pugesis, oli see hirm läinud.

„Kui ma vaatasin koridoris välja pandud tööjuubelite stendi, tekkis mul hetkeline segadus. Ma mõistsin, et olen juba 30 aastat oma tööd teinud, ilma et oleksin seda märganudki,“ meenutab Reet.

Elu on toonud Reedale nii väljakutseid kui ka rõõme, kuid üks asi on kindel: õpetaja roll jääb alati muutumatuks – suunata ja toetada oma õpilasi nende teekonnal.

Merle Beljæev

Katsumuste kiuste parimaid tulemusi saavutamaks – Aespa noormehe kogemuslugu

Terve lapsepõlve Aespa elanud Markus Linnukütt on alati olnud reisi- ja seiklusisikuga. Kuigi koolis on Markus alati Tallinnas käinud, seob teda Kohilaga kodupaik – alles kahekümneselt kolis ta siit omaette elama ja endiselt on tema vanemate kodu just Aespa. Täna Mainoris turundust õppiv noormees jagab oma lugu ja julgustab noori proovima uusi asju ning minema mugavustsoonist välja.

“Pärast keskkooli otsustasin Erasmus+ programmiga Bulgaariasse minna. Elasin 6 kuud Kesk-Bulgaarias mägedes ja tegin vabatahtlikuna tööd,” kirjeldab Markus oma valikuid pärast kooli lõpetamist. Programmi teemaks oli permakultuur ja bioloogiline mitmekesisus ning selle käigus sai noormees hulga ägedaid kontakte mitmest riigist ja parajal määral tunda, mida tähendab solidaarsus.

Bulgaariast naasnuna asus Markus tööle Pärnu Huubi ja tema tööks kogukonnajuhina Noorte Innovatsioonikeskuses oli juhtida noortega seotud projekte. Eriliselt jäi talle meelde koolinoortele suunatud algatus, mis käsitles kliimamuutusi. Markuse kogemustepagasisse kuulub ka kolmekuuline periood Lõuna-Prantsusmaal, kus ta töötas autorendi ettevõttes.

Suveks Kanadasse

2023. aasta suve otsustas ettevõtlik noormees veeta Southwestern Advantage programmi raames raamatuid müümas. “Sain aru, et töö mida parasjagu tegin, ei ole see, mida tulevikus teha tahan ja nägin Southwesterni programmi kui tööriista enda isiklikuks arenguks,” kirjeldab noormees põhjuseid, miks otsustas taas kodumaa tolmu jalgalet pühkida ja teisele poole Atlandi ookeani tööle minna. Markus oli juba mõnda aega tundnud, et sooviks oma suhtlemisoskust arendada, kuid ei olnud selleks head kasvukohta leidnud.

Kui enamus programmi liikmeid on ülikooli tudengid ja sõidavad suveks Ameerikasse, siis Markus eelmisel aastal veel ülikoolis ei õppinud ja seetõttu oli temal võimalik taotleda vaid Kanada viisat. Kuna viisa protsess võttis oodatust palju kauem aega, juhtus nii, et Markus jõudis programmiga ühineda alles siis, kui teistel tudengitel juba pool suve tehtud, juuli keskpaigas.

Hirm teadmatuse ees

“Mäletan hästi hetke vanematekodus isal külas olles, kui sain viimase kinnitava kirja, et minu tööloka Kanadasse on valmis. Mind valdas korraks isegi hirmutunne – olin juba pool suve Eestis veetnud ja kuigi ka iganädalaselt selle nimel asju ajanud, et tööloa paberid korda saada, siis see kiri minu postkastis tähendas, et nüüd tuleb taas seiklustele vastu astuda ja end proovile panna.”

Suve esimestel nädalatel valdasid noormeest erinevad emotsioonid – esimest korda sellist tööd tehes kogeb enamus tudengeid, kuidas koduigatsus, müügitööga kaasaskäiv äraütlemine ja uus keskkond meeleolu proovile panevad. Aespa pärit noormees sai kiiresti aru, et tuleb hoida fookust ja tööle kesk-

kenduda. Kokkuvõttes kirjeldab ta oma kogemust positiivselt – tore oli suhelda avatud meelega ja erinevast kultuuriruumist inimestega.

Elu kohaliku pere juures

Markus töötas Manitoba provintsis ja terve suve pakkus Markusele kodu üks kohalik Kanada paar, kes noormehel tasuta oma keldrikorrusel lubasid elada. Kui Eestis hoitakse keldris kartuleid ja moosipurke, siis Kanada majades on keldrikorrus sageli välja ehitatud eraldi elamisruumidena – nii oli Markusel olemas lisaks mugavale voodile ka pesupesemisvõimalused ja oma külmik.

“Lisaks minule oli samas piirkonnas tudengid Ukrainast, Poolast, Lätist ja Eestist. Meil oli koos vahva seltskond päris erinevaid inimesi,” kirjeldab Markus oma suvist seltskonda, kellega pühapäeviti kohtuti.

Septembri alguses naasesid ülejäänud tudengid kodumaa- le, et ülikooli õpinguid jätkata, aga Markus otsustas, et jääb siiski Kanadasse ja töötab edasi kuni ka temal on 12 nädalat müügitööd tehtud. Selline julge otsus ilma meeskonnata edasi

pingutada on hea näide noormehe sihikindlusest ja pealehakkamisest. Viimastel nädalatel tegi Markus oma suve rekordid ja pea kahekordistas müügitulemused. Kõikidest Eesti esimese aasta tudengitest saavutas Markus seitsmenda tulemuse.

Oskused kogu eluks

Oktoobris tagasi Eestisse jõudnud noormehel pakuti võimalust ka Southwesterni mentorprogrammiga liituda ja sel suvel valmistab Markus raamatumüügiks ette teisi esimese aasta tudengeid.

“Tunnen, et sain programmist palju enesekindlust ja julgust. Õppisin inimesi kuulama ja läbisin justkui suhtlemise kiirkursuse. Lisaks õppisin palju iseseisvust ja endaga läbisaamist ka keerulistes olukordades. Oskus oma tuju tõsta ka siis kui on raske, ei ole kasulik ainult müügitöös – näen, et see on midagi, mida kogu elu saan kasutada. Kui teed oma parima, siis ei ole vaja tulemuste pärast muretseda,” võttis Aespa noormees Markus Linnukütt oma suvel õpitud kogemuse kokku.

Anu Raud

**JÄTKUSUUTLIKUD
KOGUKONNAD RAPLAMAAL**

ARENGUPÄEV

Kuidas ÜHISELT
juhtida?

N, 22.02.24
RAPLAS

MAILI
METSSALU

RIINU
LEPA

@raek.ee

KÜSK

Kodanikuühiskonna
Sihtkapital

RAPLAMAAL

Raplamaa
Partnerluskogu

LEADER

EESTI

AEG HAKATA ATRA SEADMA!

Raplamaa Partnerluskogu uue perioodi LEADER strateegia on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ning PRIA poolt heaks kiidetud ning oleme valmis alustama uut toetusperioodi. Terve perioodi (2024-2027) tarbeks on Raplamaa Partnerluskogule määratud LEADER meetmete toetust 2 540 852,14 eurot.

Uudsena alustame multifondi kasutamist ehk esmakordselt on lisandunud ESF+ toetusraha. Perioodi vältel saame toetusteks jagada 452 175 eurot meetme “Sotsiaalne heaolu” raames. Nimetatud meede avaneb tõenäoliselt sügisel.

Käesoleval 2024. aastal on avanemas Raplamaa Partnerluskogul 4 LEADER toetusmeetet, kogusummas 1 194 200,51 eurot ja ESF+ meetmes 1 toetusmeede summas 226 087,50 eurot.

Kõik taotlejad on oodatud eelnevale konsultatsioonile. Aja broneerimiseks võta palun ühendust arendusjuht-projektinõustaja Andra Liibekuga (tel 517 4051; andra.liibek@raplaleader.ee) või tegevjuht Rita Triinu Peussaga (tel 517 2971; ritatriinu.peussa@raplaleader.ee).

Miks on vaja kortermajale varjumisplaani?

Üle poole Eesti elanikkonnast elab korterelamutes, mille kriisi-, aga eriti varjumiskindlus vajab parandamist. Seetõttu võiks iga kortermaja mõelda läbi oma maja varjumiskindluse ja toimepidevuse juhuks, kui tekib vajadus varjumiseks.

Elanikkonna varjumiskohad on kodanikukaitse kriitilise infrastruktuuri oluline osa ja viimase kahe aasta jooksul järjest aktuaalsem teema. Üks korralik varjumiskoht peab kodanikele kaitset pakkuma relvamõjude ja hoonete kokkuvarisemise ning kiirguse ja ka lahingugaaside eest. Lisaks sõjalisele ohule võib varjumine vajalikuks osutuda erakorraliste ilmastikuolude või ulatusliku õhusaaste korral.

Vahet tuleb teha „avalikul varjumiskohal“, mis on mõeldud avalikus ruumis olevatele inimestele vahetu ohu korral kiireks lühiajaliseks varjumiseks ja „mitteavalikul varjumiskohal“, mis on konkreetse hoone elanikele ja nende lähedastele mõeldud varjumiskoht. Nendele viimastele ehk kortermajade varjumiskohtadele siinkohal ka keskendume.

Meie põhjanaabri Soome seadusandluse lähtekohaks on 1939 aastast alates olnud see, et elanike varjumiskohade rajamine on loomulik pool ehituskeskkonnast ja hoonete lahutamatu osa.

Kuna meil pole aastakümneid tsiviilkaitse suunal selles osas tegutsenud, siis on olemasolevate kortermajade puhul kiirem lahendus keskenduda keldriruumide varjumiskohtadeks kohandamiseks ja kasutuselevõtuks. Selleks on korteriühistutel mõistlik alustada oma kortermaja varjumisplaani koostamisega esimesel võimalusel.

Idealis tähendab kortermaja varjumisplaani läbimõeldud plaani, milles on kavandatud tegevused kortermaja vaba keldriruumi varjumiskindluse tõstmiseks.

Jaanus Ots

Lääne päästekeskuse varjumiskohtade nõunik

Soovitused hoonele

- Hoidke hoone evakuaatsiooniteed läbitavad, ohuolukorras peab olema tagatud koridorides takistusteta liikumine.
- Vaadake üle keldri seisukord – koristada sinna kogunenud prügi ja praht.
- Varisemise võimalused on viidud miinimumi – toestamine.
- Varjumiskoht peab olema varustatud vähemalt kahe sisse-/väljapääsuga.
- Keldrite ukseid peaksid olema tugevdatud ning sarjastatud hoone üldvõtmega.

Soovitused ruumidele

- Varjumiseks mõeldud ruumid peavad olema puhtad ning korraldatud.
- Varjumisruumi ei tohi paigutada näiteks soojaõlme või muudesse tehnilistesse ruumidesse.
- Varjumisruumide kõrgus võiks võimalusel olla vähemalt 2,3 m.
- Varjumiskoht peab olema varustatud avariivalgustusega elektrikatkestuste korras – generaator ja avariivalgustus.
- Varjumiskohas peab olema tagatud piisav hapnikusisaldus õhus – ventilatsioon, õhuklapid või tuulutusaknad.
- Olemasolevad aknad kindlustatakse liivaga täidetud plastik- või tekstiilkottidega.
- Vältimaks keldriruumide üleujutamist peavad vee ja kanalisatsiooni püstikud õhurünnaku ajaks olema suletud ja tühjaks lastud.
- Varjumiskohas võiks optimaalselt olla 1,5 m² põrandapinda iga varjumiskohas viibiva inimese kohta.
- Varjumiskoha ruumide viimistlemisel kasutada mittepõlevaid materjale.

- Varjumiskoht võiks olla varustatud pinkidega istumisvõimaluse tagamiseks.
- Varjumiskohas võiks olla töökorras sidevahend edasiste tegevusjuhendite ja informatsiooni vastuvõtuks (patareil- või akutoitel raadio).
- Varjumiskohas peab olema joogivee mahuti või pudelites joogivei arvestusega vähemalt 2–3 liitrit joogivett inimese kohta.
- Materjale toetamiseks ja akende kindlustamiseks on otstarbekas eelnevalt soetada ja eelladustada.
- Varjumiskoht peab olema varustatud esmaste tulekustutusvahenditega.
- Kuna arvestatakse eelhoiatuse ajaga (72 h), saab varjumise ruume vajadusel kasutada muudeks eesmärkideks ja neis hoida kergesti teisaldatavaid esemeid.
- Kui sobilikud ruumid on üle vaadatud ja eelnev läbimõeldud ning plaanina kirjas, saab hakata juba korraldama, millest alustada, mis perioodi jooksul ja kuidas neid ülesandeid eelarveliselt lahendada.
- Kortermaja kohandamine vabade keldriruumide olemasolul sobivaks varjumiskohaks on hea tahtmise korral lihtsasti teostatav. Kelder peaks olema tarbetust kraamist vaba ning tehnilises mõttes korras – sellel on mitu väljapääsu, tagatud on alternatiivlekter ning õhuvahetus.
- Kortermaja varjumiskindluse tõstmise ja toimepidevuse aitab tagada vaid läbimõeldud ja eelarvestatud varjumisplaani! Vaata lisaks olevalmis.ee leheküljelt siseruumidesse varjumise juhiseid.

TERVISEKASSA

Mina olen

ELAV TÕESTUS

Varakult avastatud
haigust on lihtsam ravida.

TULE EMAKAKAELAVÄHI SÕELUURINGULE!

sõeluuring.ee

Elu on ees

VARAKULT AVASTATUD HAIGUST ON LIHTSAM RAVIDA

Naisi, vanuses
30-65, oodatakse
emakakaelavähi
sõeluuringule.

2024. aastal
kutsutakse
tasuta uuringule
ravikindlustatud
ja ravikindlusta-
mata naised sünni-
aastaga 1959, 1964,
1969, 1974, 1979,
1984, 1989, 1994.

Uuringule saab registreerida digiregistratuuris või võttes telefoni teel ühendust sobiva tervishoiuasutusega. Samuti on sõeluuringul võimalik osaleda tehes kodutest. Testi on lihtne teha ning see on sama usaldusväärne kui tervishoiutöötaja poolt võetud proovid. Kodutesti saab tellida veebikeskkonnast proovivottkodus.synlab.ee/campaign/hp.

Täpsem info: soeluuring.ee/emakakaelavahk/.

TERVISEKASSA

EESTI VABARIIK 106

KOHILA

23. VEEBRUAR

- 10.30** Lasteaialaste ja algkoolilaste rongkäik
11.00 Meenutushetk Vabadussõja ausamba juures
11.45 Koolilaste rongkäik
12.00 Meenutushetk Vabadussõja ausamba juures
18.00 Volikogu esimehe ja vallavanema vastuvõtt, kontsert-aktus ja tunnustamine Kohila gümnaasiumis.
 Esinevad Birgit Sarap ja Mihkel Mattisen
21.00 Tantsuõhtu Kohila gümnaasiumis
 The Swingers – solistid Birgit & Mikk Saar

24. VEEBRUAR

- 07.30** Lipu heiskamine Vabadussõja ausamba juures päikesetõusul
12.00 Tänujumalateenistus Hageri kirikus

The Swingers – solistid Birgit & Mikk Saar

VABARIIGI AASTAPÄEVA
TÄHISTAMINE

24. VEEBRUAR KELL 7.30
KOHILA VABADUSE PLATSIL

- LIPU HEISKAMINE VABADUSSÕJA AUSAMBA JUURES PÄIKESETÕUSUL
- KOHILA VALLAVANEMA TERVITUS

PIDULIK LIPU HEISKAMINE
24. VEEBRUAR KELL 7.35
HAGERI KOOLIMAJA HOOVIS

HOMMIKUKOHV RAHVAMAJAS
OLETE OODATUD!

Kuidas minust sai seltsingu Vaiba-Liine liige?

Aastaid Vaiba-Liines tegutsenud Mirjam Kilk vaatab tagasi oma teekonnale Vaiba-Liines

Oli aasta 2008, kui asusin tööle Triinu ja Taavi päevahoidu – uude Kohilas avatud päevahoidu, mida juhatas hakkaja Kaidi Mäekivi.

Tema õhutusel otsustasime, et igaüks valmistas lastele midagi sobivat. Kuna olin käinud paar päeva enne Tohisool mingil näitusel ja piilunud ka kangaklassi, siis tekkis mõte kududa lastele vaipa.

Astusin siis kangaklassi ja palusin, kas see on võimalik. Lahke õpetaja Piret ütles “aga palun” ja mis sealt hakkas edasi sai, ei osanud ma kohe üldse ette näha.

Sain kiirkoolituse materjalidest ja selle ettevalmistamisest – see on täiesti omaette teadus. Kui kõik T-särgid olid ribastatud, keradeks keritud ja koti topitud, seadsin sammud jälle Tohisool. Nüüd siis algas praktiline tegemine. Need terminid, mis nüüd Pireti käest kuulsin, ajasid ikka täitsa hirmu nahka. Pidev juhendamine ja sõbralikud kaaslasid aitasid igast olukorrast välja. Harutamist oli algul ikka palju ja siis jäi arusaamatuks, miks Piret mulle kogu aeg pingutaja kasutamist meelde tuletas. Mulle ikka väga meeldisid need triibud, mis valmisid.

Siis jõudis kätte kauaoodatud vaiba mahavõtmine telgedelt. Ärevus oli suur ja ka pettumus, nüüd siis sain aru Pireti õpetussõnadest “ära pane erinevat materjali kokku – venivat ja mittevenivat – ja kasuta pingutajat.” Värvide olid ju ilusad, aga sama ilus oli ka äärte lainetus. Nagu öeldakse, kuula targemat. Samas lohutas mind teadmine, et ka teistel olevat juhtunud. Lastele vaipa meeldis ja see oligi peamine.

Minus jäi midagi kripeldama ja otsustasin veel proovida. Nüüd sattusin

telgede taha, kus oli kuus tallalauda. See oli ikka algul keerulisem kui autojuhtimist õppida. Aega võttis, aga sain hakkama.

Mõisted nagu lõim, niisikud, suga, tallalaud, vahelik ja muud terminid said vaikselt selgemaks. Aga ma olen tänulik kõigile, kes mind tol hetkel aitasid, õpetasid ja innustasid.

Ja siis lausus Piret saatustlikud sõnad: “Tavaliselt on nii, et kas tullakse, tehakse vaip ja minnakse või siis tullakse ja jäädakse.” Mina otsustasin jääda. Need laupäevased kohvipausid koos teistega, need koolitused viltimisest, taimedega värvimisest. Need toredad väljasõidud koos teistega külla teistele kangakudujatele – see oli tore ja uusi kogemusi andev.

Siiski läks peaaegu poolteist aastat enne kui kirjutasin liikmeks astumise avalduse. See oli 16. jaanuar 2010. Seltsingus olemine on mulle andnud väga palju uusi oskusi, palju positiivseid emotsioone ja uusi sõpru, oskust hinnata käsitööd ja nende tegijaid.

Olen väga tänulik kõikidele Vaiba-Liine liikmetele. Kahju, et enam ei ole võimalust minna ja astuda kangaklassi, kus sind ootaks õpetaja-juhendaja. Pean väga oluliseks, et ka täiskasvanutel oleks võimalik õppida midagi uut.

Mirjam Kilk

Esiemade jälgedes

Telgedel kodutekstiliide kudumine on igipõline Eesti rahvuslik käsitöö. Selle säilitamisega hoiame elus oma kultuuripärandit ja tunneme rõõmu ilusate asjade valmistamisest.

Ühtlasi on see parim viis materjalide taaskasutamiseks. Triibuvaipadesse on nutikalt kootud nii vanad ribadeks lõigatud kleidid-püksid-seelikud kui ka värske värvitooni saanud voodilinnad ja tekikotid. Palju on kasutatud tekstiilivabrikute tootmisjääke, kangareste, mööbliriide servi, sokivabrikust saadud vaibakudumiseks ideaalseid sokiketleid ja muud.

Kudumiseks on leitud usumatult huvitavaid materjale: leiva- ja saiakotid, köögiviljavõrgud, teksapüksid, sukkpüksid jne. Ideaalseks materjaliks on trikootooted – nii villased, puuvillased kui ka sünteetilised. Kaunid on ka kõik villasest lõngast kootud rätikud-sallid-vaibad-katted. Neid vaadates tulevad silma ette kõik vanaemadeaegsed pildid – ikka on õlgadel ruudulised suurrätid.

Kohilas sai Tohisool mõisas avatud koolituskeskuses tuule tiibadesse kangakudumisklubi Evi Karmi eestvedamisel 1992. aastal. Tema juhtis seda kümme aastat. Seda tööd jätkas aastatel 2002–2005 Anne Ummalas. Sügisel 2005 asutas Piret Kuutok seltsingu Vaiba-Liine ja nii saab seltsingu vanuseks juba 19 aastat. See kõik on lõpmata tore!

Tohisool on olnud alati see koht, kuhu on hea minna. Ees on soe tuba, sõpruskond ja

meeldiv ning rahustav töö, mis on samaaegselt kas pingelanguseks pärast tööpäeva või põnev elevus käsil oleva toote valmismiseks.

Raske on kokku lugeda neid valmistoodete kilomeetreid, mis on Tohisool telgedel kootud ja tore on mõelda, kui paljudes kodudes on meie valmistatud tooted.

Praegu Kohila vallamajas üles pandud näitusel on väike valik ja ülevaade seltsingu Vaiba-Liine tööst.

Sellele näitusele on oma töid toonud Piret Kuutok, Aive Küünarpuu, Ave Lond, Helle Talas, Mirjam Kilk, Reet Heinsalu, Ruth Prul, Aili Randpõld, Eve Mikson, Ilme Lukk ja Varje Kajaste.

On rõõm tõdeda, et läbi aastate on alati liitunud noori tegijaid – nii toimubki kultuuritraditsioonide edasiviimine.

Tegijatele edu edaspidiseks!

Ilme Lukk

Agar kuduja 2003–2023

VAIMNE TERVIS JA HEAOLU KOGUKONNAS

ÕPITUBA

11. MÄRTS KELL 18.00

Kohila Gümnaasium

MERIKE SISASK

Tallinna Ülikooli
sotsiaaltervise professor

Vaimse tervise käsitus Eestis lähtub peamiselt häiretest ja keskendub ravile, liialt vähe panustatakse ennetusse – haavatavuse maandamise ja probleemide varajasse märkamisse. Eesti inimarengu aruanne 2023 „Vaimne tervis ja heaolu“ (www.inimareng.ee) rõhutab, et suur osa vaimse tervise mõjuteguritest asub väljaspool tervishoiuvaldkonda.

Seni pigem alakasutatud potentsiaal vaimse tervise ja heaolu toetamisel peitub kogukonnas.

Mis teeb ühest inimrühmast kogukonna? Kuidas kogukond saab vaimset tervist ja heaolu toetada? Sellest ja paljust muust vaimse heaoluga seonduvast selles õpitoas juttu tulebki.

REGISTREERUMINE

TEKSTISÕNUMIGA 505 3642

VÕI E-POSTILE REET.RUNGE@GMAIL.COM

OMAOSALUS 3 EUROT

TASUMINE KOHAPEAL SULARAHAS

KILLUKE UKRAINAT

12. märtsil kell 18.00

Kohilas, Mõisakooli
algklasside majas, Posti 5.

Info: Sigrid Pöld, 5551 2239
sigrid.pold@kohila.ee

Katrin Vahemetsa HEEGELDATUD SUURVORMIDE NÄITUS

KOHILA RAAMATUKOGUS
5. veebruar - 27. märts 2024

Kohtumine Katriniga Kohila raamatukogus 7. märtsil, kell 17.00

Hageri Rahvamajas

2. märts
kell 12.00

TEEME ISE ŠOKOLAADITASKU. TÖÖTUBA

Juhendab Piret

Töötoas
osalustasu 15 eur

Toimub
kui on
vähemalt 5
osalejat

Registreerimine SMS teel

55643528 Ingrid

Hageri Rahvamaja Kohila tee 18 Hageri alevik

Naistepäeva kontsert Hageris

JOHAN RANDVERE

9. märts 18.00

HAGERI RAHVAMAJAS

info tel. 53775586, KOHVIK avatud 17.00

PILETID 15/20 eur www.piletitasku.ee

Fotod: Camilla Kännola

Sulpsti vette, supsti sauna

KOP KOHALIKU
OMAALGATUSE
PROGRAMM

Sel aastal oli Kohila elanikel ja lähikonna talisuplejatel põhjust nautida talve erilisel moel, kui toimus esmakordselt SULPSA festival Kohilas. Festivali eesmärk oli edendada rahvatervist ja propageerida talisuplust. Idee sündmuse korraldamiseks pärines Maria Saarnalt.

„Ürituse ideele andsid alge tuttavad, kes olid Kohilas talisuplusega tegelenud. Sellest tulenevalt hakkasime juba septembri lõpus ettevalmistusi tegema. Alguses ei osanud me arvestada talvise ürituse eripäradega ning puudus ka eelnev kogemus, kuid Kohila kogukond oli abiks, jagades väärtuslikke nõuandeid ja panustades ürituse õnnestumisse,“ annab Maria põgusa ülevaate.

Festivalile kutsuti appi ka Tallinna kiirabi brigaad, kes jälgis suplejate turvalisust. Põhitegevuseks oli Keila jões talisup-

lemine ja erinevates saunades sooja nautimine. Lisaks oli üles seatud ka löke neile, kes vette minna ei söandanud.

Õnneks oli ürituse päeval väga hea ilm, jõgi oli jääst vabaks sulanud ning õhutemperatuur ulatus +1 kraadini. Talisuplust proovis umbes 100 inimest, ent uudistajaid kogunes 200-ringis. Lisaks talisuplemisele toimus lastele Kohila Gümnaasiumis viltimise töötuba, kus lapsed said luua erilisi meistriteoseid. Supluspaigas oli lapsi lõbustamas Pipi Pikksukk.

Kuigi ürituse korraldajad ei plaani seda traditsiooniliseks muuta, on võimalus hea pärituule korral tulevikus midagi sarnast korraldada. SULPSA festival Kohilas oli suurepärase võimalus kohalikule kogukonnale tervisliku eluviisi propageerimiseks. Sündmust toetas Kohaliku Omaalgatuse Programm.

Merle Beljäev

Kohila Gümnaasiumi põhikooli talvelaager

Juba augustikuus sai paika plaan, et kümnes põhikooli talvelaager saab toimuma. Algasid hinnapakumiste küsimised ja tegevuste planeerimine. Peagi oli käes detsember ja avanes laagrisse registreerimine. Nimekiri huvilistest täitus väga kiiresti.

Ja juba oligi käes 1. veebruar, kui 44 Kohila Gümnaasiumi põhikooli talvelaagri huvilist pakkisid oma kohvid, haarasid kaasa suusad ning sõit Lõuna-Eesti poole võis alata.

Talviste spordialadega tutvumist ja katsetamist alustasime Kuutsemäelt. Algajatele toimus mäesuusakoolitus ning kellel mäesuusatamine selge, sai minna iseseisvalt erinevaid nõlvaid avastama. Kellel oli kaasas lumelaud, see sai esialgu koos õpetaja Veronikaga oma oskusi lihvida ja siis juba iseseisvalt mäest alla vuhiseda.

Teist laagripäeva alustasime hommikuvõimlemisega Piiri Spordi- ja Puhkekeskuses. Seejärel söime kõhud täis, panime sportlikud riided selga ning sõitsime bussiga Tehvandile murdmaasuusatamise tundi. Seekord oli oma teadmisi suusatamisest lastele jagamas Andrus Veerpalu. Pärast praktilist suusatundi oli võimalik olümpiavõitjalt küsimusi küsida. Saime kõikidele laste põnevatele küsimustele vastused. Päeva teises pooles ootas meid talispordimuuseumi külastus Otepääl ja tuubitamine Otepää Winterplace keskus. Pärast õhtusööki oli meil võimalus vaadata Otepää talveralli etappi, mis meie ööbimiskohast mööda kulges. Päeva lõpetuseks toimus juba traditsiooniline viktoriin.

Kolmanda päeva hommikuks oli õue saabunud mõne sentimeetri paksune lumevaip ja sula. Saime meisterdada lumememmesid ja mängida lumesõda. Pärast lõunasööki lahkusime oma suurepärasest ööbimispaigast Piiri Spordi- ja Puhkekeskusest

ning keerasime suuna Tartu poole. Selle aasta kultuuripealinnas külastasime Eesti Olümpia- ja Spordimuuseumi – selles muuseumis aeg lihtsalt kaob. Seejärel oligi kell juba nii kaugel, et oligi aeg tagasi kodu poole liikuma hakata.

Kõik lapsed olid rõõmsad ja õnnelikud, et neil selline võimalus oli ja kindlasti jätkub muljeid kauemaks. Juba tehti plaane, kuidas ka järgmisel aastal saaks laagrisse minna.

Suur tänu: Piiri Spordi- ja Puhkekeskus – Tiveli ja Heiki Mägi, Algera OÜ – Toomas Toome, Talispordimuuseum – Jana Mae, Andrus Veerpalu, Marliis Ojala, Maimu Torn-Kallion, Veronika Paletzky, Sandra Tiidrus, Kohila Gümnaasium, Heider OÜ. Kohtumiseni järgmises laagris!

Merike Tiidrus

Kohila Gümnaasiumi klassiõpetaja

LIIKUMISSARI
KOHILA 3

LIIKUMISEST
SAAB ELAMUS!

KOHILA SUUSAÕHTU "ÕHTULIUG"

Lõbusõit vabas tempos ja distantsil (17.00-18.45)
Vabatehnika suusasprindivõistlus (19.00-20.30)
Noored kuni 12 a P,T (400 m)
Noored kuni 16 a P,T (750 m)
Mehed ja naised (1500 m)
Meesveteranid, naisveteranid (1500m)

21.02.2024

Kohila Spordikeskuse
valgustatud suusarajal

Registreerimine:
SPORTOS.EU

ja Kohila Spordikeskuses kohapeal

KOHILA ÖÖJOOKS "JÜRIÖÖ RING"

Kõnnidistants 3 km (start 21.00)
Jooksuvõistlus 3 km (start 21.00)
Noored kuni 16 a P,T
Mehed ja naised
Meesveteranid, naisveteranid

17.04.2024

Kõnni ja jooksuõhtu
Kohila keskvaljakult

Registreerimine:
SPORTOS.EU

ja Kohila Spordikeskuses kohapeal

KOHILA RATTAKROSS "KÄNNUKUNINGAS"

Lõbusõit vabas tempos ja distantsil (13.00-14.30)
Rattavõistlus 2,7 km ringil (15.00-17.00)
Noored kuni 12 a P,T (väike ring)
Noored kuni 16 a P,T (1 ring)
Mehed (3 ringi), naised (2 ringi)
Meesveteranid, naisveteranid (2 ringi)

18.05.2024

Rattakross Aandu metsas

Registreerimine:
SPORTOS.EU

ja Kohila Spordikeskuses kohapeal

Osalus on igal etapil nii lõbusõitjale kui võistlejale tasuta. Kuni 16. a noor 5 €, teised 10 €.
Igal etapil osalejale eridisainiga meenemedal! Kohtade arv on piiratud.

Juhend ja registreerimine: kohilasport.ee, www.facebook.com/kohilasportikeskus
Info: artur.ojasalu@kohila.ee, 5556 0085

Õnnitleme noorimaid
vallakodanikke!

KASSANDRA KUZMIN
LUNA-ADELE PURJE

Meie hulgast on
lahkunud

VELLO TORI
KARLI VAINOMÄE
VIKTOR IVANOV
KALJU VALDMANN
AGO RUNGI
VIRVE KASELA
HILLE KAND

EELK Hageri Lambertuse koguduse teated

Laupäev, 24. veebruar. Iseseisvuspäev

12.00 Tänujumalateenistus. Orelimuusika: organist Mai Mänd. Puhkpillimuusika: Ervin Aigro tromboonil ja pasunakoor

Pühapäev, 25. veebruar

11.30 Raamatukogu
12.00 Pühapäevakool
12.00 Jumalateenistus, armulaud

Laupäev, 2. märts. Leerikursuse algus

10.00-12.00 Leeritunnid kogudusemajas

Pühapäev, 3. märts

10.45 Piiblitund kogudusemajas
12.00 Jumalateenistus, armulaud

Laupäev, 9. märts

10.00-12.00 Leeritunnid kogudusemajas

Pühapäev, 10. märts

11.30 Raamatukogu
12.00 Pühapäevakool
12.00 Jumalateenistus, armulaud. Orelimuusika: organist Mai Mänd.

Laupäev, 16. märts

10.00-12.00 Leeritunnid kogudusemajas

Pühapäev, 17. märts

10.30 Kuulutusetund kirikus
12.00 Jumalateenistus, armulaud

Jumalateenistused Hageri kirikus
igal pühapäeval kell 12.00

Täpsem info koguduse kodulehel
<http://www.eelk.ee/hageri/>

Marika Mikkori näitus „Raiesmikuandidest ja taarast punutised” Kohila Keskkonnahariduse Keskuses.

Suur tänu

*armsale naisele, kes 30. jaanuari
hommikul mind Kohilast Hagerisse
sõidutas.*

Ta oli Saku suunal tööle sõitmas ja riskis hiline misega, et mind sihtkohta sõidutada. Buss kahjuks sel korral Kohila jaama peatusesse ei pöördunudki.

*Tore, et Kohilas on
abivalmis inimesi.*

Hea tantsuhuviline!

Juba 3. märtsil alustab selle hooaja viimane, kaheksal pühapäeval toimuv seltskonnatantsukursus!

Oled väga oodatud!
Tantsuõpetaja Margit Pikmets

BIOPUHASTID.EE

HAJAASUSTUSE PROGRAMM 2024
TAOTLUSVOOR AVATUD

KÜSI HINNAPAKKUMIST KANALISATSIOONI LAHENDUSELE

KANALISATSIOON.EE

E-POOD ÄRIKLIENTIDELE JA ISE-EHITAJATELE

KÜSI HINNAPAKKUMIST 2024 HAJAASUSTUSE PROGRAMMILE

INFO@KANALISATSIOON.EE
+372 5049754

HILLE KAND

Posti 8 elanikud

AGO RUNGI

Merit ja Kalev

AGO RUNGI

Eve-Mai, Terje, Jaana, Evelin, Urmas, Kaire, Marko, Marge

ISA

kaotuse puhul.
Jorveni koolikaaslased

TAMARA ROMANOVA

Kü Tööstuse 2a majarahvas

Siiras ja südamlük kaastunne kalli abikaasa ja isa

AGO RUNGI

Kohila Gümnaasiumi 30. lend

AGO RUNGIGA

perekond Mägi

VENNA ja ONU

Hilja ja Tiiu